

**ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕТЕКТИВА БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
У ПРОЦЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІЗ
ЗАПОБІГННЯ КОРУПЦІЇ (ЕКОНОМІКО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ
БЕЗПЕКОВИЙ КОНТЕКСТ)**

**LEGAL RESPONSIBILITY OF THE DETECTIVE OF THE BUREAU
OF ECONOMIC SECURITY IN THE PROCESS OF PERFORMING INFORMATION
AND ANALYTICAL ACTIVITIES TO PREVENT CORRUPTION
(ECONOMIC AND INFORMATION SECURITY CONTEXT)**

**Тильчик В.В., д.ю.н., професор,
проректор з наукової роботи**

*Київський університет інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»
ORCID ID: 0000-0001-5964-3439*

**Галунько В.В., д.ю.н., професор, академік Академії АПН,
професор кафедри адміністративного права, інтелектуальної власності
та цивільно-правових дисциплін,**

*Київський університет інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»
ORCID ID: 0000-0003-1619-5028*

**Харь І.О., к.ю.н., доцент,
завідувач відділу аспірантури та докторантури**

*Київський університет інтелектуальної власності
та права Національного університету «Одеська юридична академія»
ORCID ID: 0000-0002-7676-8273*

Стаття присвячена юридичній відповідальності детектива бюро економічної безпеки України як елемента його правового статусу.

Автори статті в контексті юридичної відповідальності працівника (детектива) БЕБ зосереджуються на повноваженнях, функціях та завданні означеної категорії працівників і ототожнюють Бюро економічної безпеки в цьому контексті з органом державної влади, наділеним відповідними повноваженнями за для ефективного здійснення окреслених завдань, такими як здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування у межах передбаченої законом підслідності.

Аналіз юридичної відповідальності проводиться через аналіз низки нормативно-правових актів, таких як: Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року, Закон України «Про Бюро економічної безпеки України». З метою проаналізувати види юридичної відповідальності працівника (детектива БЕБ), автори статті звертаються до юридичної та довідникової літератури, де розкривається сутність самої юридичної відповідальності. Автори статті намагаються розкрити юридичну відповідальність як комплекс заходів державного примусу.

Юридична відповідальність розглядається через призму відповідальності детективів БЕБ України, звертається увага на правові засади такої відповідальності, відображені в Законі України «Про Бюро економічної безпеки України».

В подальшому автори статті переходять до суті видів юридичної відповідальності.

Розкривається сутність кримінальної відповідальності працівника (детектива) БЕБ, де робить аналіз норм Кримінального законодавства в цьому аспекті. Автори звертаються не тільки до нормативної бази з цього питання, а й до юридичної літератури.

Що стосується такого виду юридичної відповідальності працівників (детективів) БЕБ України, як адміністративна відповідальність, то автори статті перш за все звертаються до юридичної літератури адміністративного характеру, де розкривається визначення самої юридичної відповідальності. В контексті цього визначення вторами статті робиться наліз норм Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності означених вище осіб. Авторами також робиться аналіз адміністративної відповідальності працівників (детективів) БЕБ України за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних саме з корупцією.

Далі науковці зосереджують увагу на цивільно-правову відповідальність працівників (детективів) БЕБ, матеріальній та дисциплінарній відповідальностях.

Робиться авторське визначення юридичної відповідальності працівників (детективів) БЕБ.

Ключові слова: детектив БЕБ, корупція, протидія корупції, юридична відповідальність, адміністративно-правове забезпечення, адміністративно-правова форма, правоохоронні органи, повноваження працівника правоохоронного органу, тіньова економіка, тінізація економіки, інформаційна безпека, захист інформації, інформаційні відносини, інформаційні загрози, кібербезпека, економіко-інформаційний безпековий контекст.

The article focuses on the legal liability of a detective of the Bureau of Economic Security of Ukraine as an element of its legal status.

In the context of legal liability of an employee (detective) of the BES, the authors focus on the powers, functions and tasks of this category of employees and identify the Bureau of Economic Security in this context as a public authority vested with the relevant powers for the effective implementation of the specified tasks, such as conducting operational and investigative activities and pre-trial investigation within the jurisdiction provided for by law.

The analysis of legal liability is carried out through the analysis of a number of legal acts, such as: The Economic Security Strategy of Ukraine for the period up to 2025, the Law of Ukraine 'On the Bureau of Economic Security of Ukraine'. In order to analyse the types of legal liability of an employee (detective of the BES), the authors of the article refer to legal and reference literature, which reveals the essence of legal liability itself. The authors of the article try to reveal legal liability as a set of measures of state coercion.

Legal liability is considered through the prism of liability of detectives of the BES of Ukraine, and attention is drawn to the legal basis of such liability reflected in the Law of Ukraine 'On the Bureau of Economic Security of Ukraine'.

The authors then turn to the essence of the types of legal liability.

The author reveals the essence of criminal liability of a BES employee (detective) and analyses the provisions of criminal law in this aspect. The authors refer not only to the regulatory framework on this issue, but also to legal literature.

With regard to such type of legal liability of employees (detectives) of the BES of Ukraine as administrative liability, the authors of the article first of all refer to the legal literature of administrative nature, which reveals the definition of legal liability itself. In the context of this definition, the authors of the article analyse the provisions of the Code of Ukraine on Administrative Offences regarding the liability of the above-mentioned persons. The authors also analyse the administrative liability of employees (detectives) of the BES of Ukraine for committing administrative offences related to corruption.

Further, the researchers focus on the civil liability of employees (detectives) of the BES, material and disciplinary liability.

The author's own definition of legal liability of employees (detectives) of the BES is made.

Key words: BEB detective, corruption, anti-corruption, legal responsibility, administrative and legal support, administrative and legal form, law enforcement agencies, powers of a law enforcement officer, shadow economy, shadow economy, information security, information protection, information relations, information threats, cyber security, economic and informational security context.

Постановка проблеми. Бюро економічної безпеки України (надалі БЕБ) являє собою центральний орган виконавчої влади, наділений повноваженнями виконання правоохоронної, економічної, аналітичної, інформаційної та інших, передбачених законодавством функцій [1]. Основним завданням БЕБ є забезпечення безпеки економіки України шляхом виявлення ймовірних зон ризиків в економіці України шляхом аналізу, оцінювання таких ризиків і загроз економічній безпеці держави, напрацювання способів їх мінімізації та усунення; забезпечення економічної безпеки держави шляхом запобігання, виявлення, припинення, розслідування кримінальних правопорушень, що посягають на функціонування економіки держави; збирання та аналіз інформації про правопорушення, що впливають на економічну безпеку держави, та визначення способів запобігання їх виникненню в майбутньому; планування заходів правопорушенням; у сфері протидії кримінальним виявлення та розслідування правопорушень, пов'язаних з отриманням та використанням міжнародної технічної допомоги та ін. [1] І цілком зрозуміло, що БЕБ, як орган державної влади, наділений і відповідними повноваженнями за для ефективного здійснення окреслених завдань, такими як здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування у межах передбаченої законом підслідності [1].

Незважаючи на складність та незавершеність багатьох процесів для повноцінної роботи установи, на співробітників БЕБ України покладається ряд таких завдань, належне і своєчасне виконання яких є вкрай важливим для держави [2, с. 253]. Одними з важливих категорій співробітників є детективи Бюро економічної безпеки України, які, незважаючи на малочислений поточний персональний склад та широкий спектр завдань несуть на собі ряд головних аспектів роботи [2, с. 253]. Зрозумілим є те, що оцінюючи той об'єм роботи та повноважень детективів БЕБ, варто зацентрувати увагу й на відповідальності даної категорії працівників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню юридичної відповідальності працівників БЕБ приділяли увагу такі вчені-юристи, як А. Бахаєва, О. Бригінець, Ю. Буглак, О. Герман, О. Гетманець, О. Дрозд, Г. Звірянський, Д. Кошиков, К. Кривошеєв, В. Крикун, В. Мельник, Р. Миронюк, В. Пчелін, О. Пчеліна, Є. Скуліш, Р. Шаповал, А. Фоменко та ін. Вченими були проведені достатньо цікаві дослідження стосовно нормативно-правової регламентації діяльності означених суб'єктів – детективів означеного бюро, але ж питанням видів юридичної відповідальності означених працівників БЕБ увага майже не приділялась.

Виклад основного матеріалу. У Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року, затвердженої Указом Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021, було наголошено, що «стан розвитку економіки України протягом останніх 10 років не давав змоги забезпечувати національні економічні інтереси. Протягом 2010–2019 років стан економічної безпеки оцінювався як незадовільний із погіршенням показників практично за всіма складовими до небезпечного рівня у 2012 році

та 2014–2015 роках. Загалом показники всіх основних складових економічної безпеки залишаються низькими, що зберігає високими ризики прояву масштабних дестабілізаційних явищ у розвитку економіки в довгостроковій перспективі» [3, с. 32-33; 4].

Тому, на виконання завдань, зазначених у Стратегії та на виконання Указу Президента України 28 січня 2021 року був створений та набув чинності Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» [5], яким передбачено створення нового центрального органу виконавчої влади, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави. Відповідно до покладених завдань Бюро економічної безпеки України має виконувати правоохоронну, аналітичну, економічну, інформаційну та інші функції [6, с. 54-58.].

Закон України «Про державне бюро розслідувань» передбачає, що цей орган є державним правоохоронним органом, на який покладаються завдання щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до його компетенції (ст. 1). Основними завданнями БЕБ є: 1) виявлення зон ризиків у сфері економіки шляхом аналізу структурованих і неструктурованих даних; 2) оцінювання ризиків і загроз економічній безпеці держави, напрацювання способів їх мінімізації та усунення; 3) надання пропозицій щодо внесення змін до нормативно-правових актів з питань усунення передумов створення схем протиправної діяльності у сфері економіки; 4) забезпечення економічної безпеки держави шляхом запобігання, виявлення, припинення, розслідування кримінальних правопорушень, що посягають на функціонування економіки держави; 5) збирання та аналіз інформації про правопорушення, що впливають на економічну безпеку держави, та визначення способів запобігання їх виникненню в майбутньому; 6) планування заходів у сфері протидії кримінальним правопорушенням, віднесеним законом до його підслідності; 7) виявлення та розслідування правопорушень, пов'язаних з отриманням та використанням міжнародної технічної допомоги; 8) складання аналітичних висновків і рекомендацій для державних органів з метою підвищення ефективності прийняття ними управлінських рішень щодо регулювання відносин у сфері економіки (ст. 4 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України») [5].

У цьому аспекті, з огляду на завдання, поставлені перед БЕБ та його компетенцію, доцільним буде розглянути питання, яким же чином може відбуватися й запобігання потенційним зловживанням з боку посадових осіб означеної структури [2, с. 253].

Одним із таких запобігань цілої низки можливих зловживань виступає законодавчо передбачені засоби притягнення до різних видів юридичної відповідальності за діяння протиправного характеру під час реалізації власних повноважень аналізованими особами. А. Манькут відмічає, що «юридична відповідальність є важливим елементом правового регулювання суспільних відносин, суттю якого полягає в цілеспрямованому впливі на поведінку індивідів за допомогою юридичних засобів.

Завдяки цьому комплексному впливу стає можливим гідне впорядкування суспільних відносин, надання їм певної системності й стабільності, уникнення різких загострень соціальних конфліктів, максимально можливе втілення принципів соціальної справедливості. Існування права як регулятора суспільних відносин у всі часи обумовлюється саме необхідністю підтримувати правопорядок в неоднорідному, сповненому внутрішніх протиріч суспільстві задля запобігання будь-яким небажаним відхиленням від встановлених правил поведінки» [7, с. 159]. Великий тлумачний словник сучасної української мови тлумачить термін «відповідальність» як: «покладений на когось або взятий на себе обов'язок відповідати за певну ділянку роботи, справу, за чийсь дії, вчинки, слова; серйозність, важливість справи, моменту тощо». Під «юридичною відповідальністю» розуміється «встановлений законодавством юридичний обов'язок правопорушника зазнати позбавлення певних благ та (або) належних йому цінностей» [8, с. 544-545]

Сопільник Р.Л., Ковалів М.В., Єсімов, С.С. Скриньковський Р.М. окреслюють юридичну відповідальність як «самостійну форму реалізації охоронної функції права, що виражається в комплексі заходів державного примусу, які передбачені законодавством, застосовуються щодо правопорушника уповноваженими суб'єктами у зв'язку з учиненням діяння, що містить усі елементи складу правопорушення, та супроводжуються примусовим позбавленням певних цінностей, які належать правопорушнику, а також настанням негативних наслідків особистого та майнового характеру» [9, с. 19-26]

Тому, визначення поняття *юридичної відповідальності* слід розглядати через відповідальність детективів БЕБ України.

Правові засади такої відповідальності знайшли своє відображення в ст. 38 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», де зазначається: «1. За невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків працівники Бюро економічної безпеки України несуть кримінальну, адміністративну, цивільно-правову, матеріальну та дисциплінарну відповідальність згідно із законом» [5].

Якщо говорити про види юридичної відповідальності детективів БЕБ України, то така відповідальність означених працівників може бути перш за все за правопорушення в інформаційній сфері. У відповідності зі ст. 37 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» працівники Бюро економічної безпеки України несуть відповідальність за розголошення, нецільове використання, порушення правил роботи з інформацією, інше протиправне використання інформаційних систем Бюро економічної безпеки України, яка полягає у розголошенні, нецільовому використанні, порушенні правил роботи з інформацією, іншому протиправному використанні інформаційних ресурсів Бюро економічної безпеки України, доступ до яких надається в межах службових повноважень, відповідно до Конституції України [10], законів України «Про захист персональних даних» [11], «Про інформацію» [12] та інших нормативно-правових актів.

Відповідно до ч. 3 ст. 37 Закону працівники Бюро економічної безпеки України несуть персональну дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність за вчинені ними діяння, що призвели до порушення прав та інтересів будь-яких осіб, пов'язаних з обробкою інформації [2].

Що стосується *кримінальної відповідальності* працівників БЕБ, то відповідно до ч. 2 ст. 209-1 КК така відповідальність настає за «розголошення у будь-якому вигляді таємниці фінансового моніторингу або факту обміну інформацією про фінансову операцію та її учасників між суб'єктами первинного фінансового моніторингу, суб'єктами державного фінансового моніторингу, іншими державними органами, а також факту надання (одержання)

запиту, рішення чи доручення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, або надання (одержання) відповіді на такий запит, рішення чи доручення особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю, якщо такі дії заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб» [13]. Крім того, що стосується злочинів у сфері господарської діяльності, то працівники БЕБ також можуть нести кримінальну відповідальність за: ст. 231 КК – незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю, тобто це умисні дії, спрямовані на отримання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю, з метою розголошення чи іншого використання цих відомостей, а також незаконне використання таких відомостей, якщо це спричинило істотну шкоду суб'єкту господарської діяльності; ст. 232 КК України – розголошення комерційної, банківської таємниці або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках шляхом умисного розголошення комерційної, банківської таємниці або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих чи інших особистих мотивів і завдало істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності [13]. Що стосується кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації (Розділ XIV Кримінального кодексу України) то кримінальна відповідальність працівників БЕБ може наставати за ст. 328 – за розголошення державної таємниці. Також кримінальна відповідальність може наставати за кримінальні правопорушення проти правосуддя (Розділ XVIII Кримінального кодексу України), насамперед за розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування, вчинене суддею, прокурором, слідчим, дізнавачем, працівником оперативно-розшукового органу незалежно від того, чи приймала ця особа безпосередню участь в оперативно-розшуковій діяльності, досудовому розслідуванні – за ч. 2 ст. 387 КК України [13]. Також кримінальна відповідальність працівників Бюро економічної безпеки України може наставати за вчинення корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією за ст. 366-2 КК України; неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за ст. 366-3 КК України. Також, в контексті кримінальної відповідальності мова може йти: ст. 368 КК України прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою; ст. 368-5 КК України – незаконне збагачення. Що стосується кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, то це звичайно – ст. 369-2 КК України зловживання впливом, це такі статті як: ст. 364, 364-1, ст. 365, ст. 365-3, ст. 366 КК України [13].

Що стосується такого виду юридичної відповідальності працівників БЕБ України, як *адміністративна відповідальність*, то в юридичній науці адміністративного права існує думка, що «під адміністративною відповідальністю слід розуміти формально закріплений в адміністративно-правових нормах (юридична підстава) різновид ретроспективної юридичної відповідальності – негативної адміністративно-правової реакції держави на порушення як адміністративно-правових норм, так і норм інших галу-

зей права в різних сферах публічного адміністрування, яка виникає з моменту вчинення адміністративного правопорушення (фактична підстава) і знаходить своє відображення в конкретних матеріальних і процесуальних правовідносинах між правопорушником і державою, метою яких є життя заходів адміністративного стягнення для правопорушника в установлених законом формах і порядку» [14, с. 174–179].

Відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), працівники (детективи) БЕБ України несуть адміністративну відповідальність за: умисне розголошення професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю за ч. 3 ст. 163-11; незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою в своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень за ч. 1 ст. 172-8 [15]; порушення Закону України «Про доступ до публічної інформації» [16], яке виражається в таких діях як необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, ненадання відповіді на запит на інформацію, ненадання інформації, неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання недостовірної інформації за ч. 2 ст. 212-3; незаконна відмова у прийнятті та розгляді звернення, інше порушення Закону України «Про звернення громадян» за ч. 7 ст. 212-3 [17]; порушення порядку обліку, зберігання та використання документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни, що призвело до розголошення такої інформації (ч. 1 ст. 212-5) [15] тощо.

Окремо хотілося б наголосити на адміністративній відповідальності працівників БЕБ України за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних саме з корупцією: порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4 КУпАП); порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (ст. 172-5 КУпАП); порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6 КУпАП); порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП); нежиття заходів щодо протидії корупції (ст. 172-9 КУпАП) [15].

Цивільно-правова відповідальність працівників (детективів) БЕБ України ґрунтується на приписі ч. 1 ст. 1174 Цивільного кодексу України, де зазначено, що «школа, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової або службової особи органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування при здійсненні нею своїх повноважень, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування незалежно від вини цієї особи» [18].

На думку цивілістів цивільно-правова відповідальність – це передбачені законодавством засоби примусового впливу на порушника цивільних прав і обов'язків шляхом застосування до нього цивільно-правових санкцій, які спричиняють невігідні майнові наслідки, що проявляються в позбавленні його певних прав або покладенні на нього додаткових обов'язків [19, с. 98]. В цьому контексті хотілося б наголосити на ч. 3 ст. 38 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», де вказано: «Держава

відповідно до закону відшкодовує шкоду, завдану фізичній або юридичній особі рішеннями, дією чи бездіяльністю органу або підрозділу Бюро економічної безпеки України, службовою особою, працівником Бюро економічної безпеки України під час здійснення ними своїх повноважень» [5]. Дане положення повністю гармонізується із приписами цивільного законодавства, що закріплює правові засади цивільно-правової відповідальності.

Окрему увагу слід звернути на *матеріальну відповідальність працівників (детективів) БЕБ України*, сутність якої, на думку багатьох юристів, проявляється «в обов'язку працівника відшкодувати майнову шкоду, завдану роботодавцю внаслідок невиконання чи неналежного виконання трудових обов'язків у встановленому трудовим законом розмірі та порядку» [3, с. 38].

Дисциплінарна відповідальність. У літературі зазначають, що дисциплінарна відповідальність – це найм'якший вид юридичної відповідальності, який застосовується до працівників (посадових осіб), які вчинили правопорушення при здійсненні своєї трудової діяльності. При цьому, як зауважує А. Полянський, міра та межі дисциплінарної відповідальності визначаються спеціальними нормативно-правовими актами, які регулюють службово-трудова діяльність суб'єктів відповідних суспільних відносин [20, с. 158].

Зокрема, в абз. 2 ч. 5 ст. 19 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» [5] зазначено: «На осіб, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки України, поширюється Дисциплінарний статут Національної поліції України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом». За ч. 4 ст. 36 Закону «Підставами для притягнення осіб, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки України, до дисциплінарної відповідальності є:

- 1) невиконання чи неналежне виконання обов'язків;
- 2) незаконне розголошення інформації з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням ними своїх повноважень;
- 3) перевищення повноважень, якщо таке перевищення не містить складу кримінального або адміністративного правопорушення;
- 4) публічне висловлювання, що є порушенням презумпції невинуватості;
- 5) негативні результати перевірки на добросовісність або моніторингу способу життя працівника;
- 6) порушення правил професійної етики;
- 7) використання повноважень в особистих (приватних) інтересах або неправомірних особистих інтересах інших осіб;
- 8) інші підстави, передбачені Дисциплінарним статутом Національної поліції України для осіб, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки України, та Кодексом законів про працю України» [21].

Висновки. На підставі викладеного вище можна констатувати, що працівники (детективи) БЕБ України можуть бути притягнуті до таких видів юридичної відповідальності, як кримінальна, адміністративна, цивільно-правова, матеріальна та дисциплінарна відповідальності. Взагалі, юридична відповідальність працівників (детективів) БЕБ може ґрунтуватися на комплексному нормативно-правовому впливі на поведінку означених працівників, яка (сама поведінка) може проявлятися у свідомому чи несвідомому відступі від встановлених законодавством правил, і, як наслідок – полягає в застосуванні відповідних заходів, притаманних всім видам юридичної відповідальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюро економічної безпеки України. Історія створення, основні завдання та компетенція, особливості діяльності під час воєнного стану, нормативно-правова основа діяльності / укл.: Коропатнік І.М., Микитюк М.А., Павлюк О.О., Петков С.В. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 524 с.

2. Доля В.В. Особливості кримінальної відповідальності детектива бюро економічної безпеки України: Теоретико-правовий огляд. Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 19–20 травня 2022 року). Суми : Сумський державний університет. 2022. С. 253-257.
3. Пчелін В.Б., Звірянський Г.В. Особливості нормативно-правової регламентації юридичної відповідальності працівників Бюро економічної безпеки України. Право і безпека – Law and Safety. 2023. № 3 (90). С.32-43.
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року» : Указ Президента України від 11.08.2021 № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021>.
5. Про Бюро економічної безпеки України : Закону України від 28 січня 2021 р. № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>.
6. Капліна О.В. Бюро економічної безпеки України: на шляху розбудови. Законодавче забезпечення діяльності Бюро економічної безпеки України : [Текст] : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків–Київ, 17 трав. 2021 р.) / [редкол.: В.В. Черней, С.Д. Гусарев, С.С. Чернявський та ін.]. Харків–Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 54-58. (212 с.)
7. Манькут А. Поняття юридичної відповідальності працівників прокуратури. *Підприємництво, господарство і право*, 2016. № 2. С. 158–161.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2009. 1736 с.
9. Сопільник Р.Л., Ковалів М.В., Єсімов С.С. Скриньковський Р.М. Юридична відповідальність у механізмі забезпечення режиму інформації з обмеженим доступом в Україні: адміністративно-правовий вимір. *Pravo.UA*. № 2. 2019. С. 19-26
10. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
11. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
12. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
13. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
14. Поштаренко О. Поняття, сутність та зміст адміністративної відповідальності в умовах нової парадигми адміністративного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3 (289). С. 174–179. DOI : <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.3.29>
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
16. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
17. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.
18. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
19. Шатерніков М.І. Господарські суди у системі суб'єктів адміністративного права : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2017. 207 с.
20. Полянський А.О. Адміністративно-правові засади взаємодії судово-експертних установ з правоохоронними органами : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Суми, 2021. 406 с.
21. Про Дисциплінарний статут органів внут-рішніх справ України : Закон України від 22.02.2006 № 3460-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>.